

Hyväksytty Kansallisen Kokoomuksen
puoluekokouksessa 8. – 10.6.2001 Lahdessa

Tulevaisuuskeskusteluasiakirja: kannanotto

IHMISET – TULEVAISUUDEN MERKITTÄVIN VOIMAVARA

Suomen menestys perustuu korkeaan osaamiseen ja riippuu tulevaisuudessa kyvystämme hyödyntää henkistä ja sosiaalista pääomaamme. Lapset ja perheiden hyvinvointi ovat tulevaisuuden tekijöistä merkittävimpiä ja kansakunnan kannattavin investointi.

Lapsilla on oikeus olla lapsia, ja nuorilla on oltava mahdollisuus kasvaa turvallisesti aikuisuuteen. Onnellinen lapsuus edellyttää vastuullista vanhemmuutta. Muut virikkeet tai harrastukset eivät voi korvata perheen yhdessäoloa ja vuorovaikutusta. Vanhempien vastuu merkitsee vanhempien osallistumista perheen arkeen. Yhteiskunta ei voi paikata sitä turvattomuuden tunnetta, jonka vanhemmuuden puuttuminen jättää lapseen.

Hyvinvointipalvelut tukevat perheiden arkea

Perheiden arjen ja kasvatustyön tukeminen edellyttää, että hyvinvointipalveluita on kehitettävä perheiden tarpeista lähtien. Palvelujen käyttäjien on voitava vaikuttaa palvelujen sisältöön. Tarvitaan kattavia neuvolapalveluja ja kouluterveydenhuoltoa, kodin ja koulun saumatonta yhteistyötä sekä pienten koululaisten laadukasta iltapäivähoitoa. Päivähoidon eri vaihtoehtoja on kehitettävä tasapuolisesti. Perheillä on oltava mahdollisuus valita heidän elämäntilanteeseensa sopivin päivähoiton vaihtoehto. Palvelusetelikoekilun ja muiden perhekeskeisten ratkaisujen kehittämistä on jatkettava päivähoitossa.

Lasten ja nuorten tervettä kehitystä edistävät hyvät harrastukset. Aktiivinen perhepolitiikkaa merkitsee kulttuuri- ja liikuntaharrastusten sekä taideopetuksen tasapuolista saatavilla oloa kaikille lapsiperheille.

Lapsen kehittymisen kannalta on tärkeää, että ryhmäkoot päivähoitossa ja esiopetuksessa ovat riittävän pieniä. Päiväkotihenkilöstön riittävyys ja heidän ajanmukainen osaamisensa on turvattava. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota ns. erityislapsiryhmien kokoon ja järjestämiseen. Erityisryhmissä jokainen lapsi tarvitsee yksilöllistä ohjausta.

Oikeus työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen

Mahdollisuus työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseen on keskeinen tekijä työssä jaksamisen ja perheiden hyvinvoinnin edistäjänä sekä myönteinen kannuste lasten hankintaan. Perheen perustaminen ja työura eivät saa olla toisiaan pois sulkevia vaihtoehtoja. Pienten lasten vanhemmilla on oltava mahdollisuus valita se työn ja perhe-elämän yhdistelmä, joka juuri heille sopii. Parhaimmillaan työ- ja perhe-elämä tukevat saumattomasti toisiaan.

Vastuun jakamista perheissä ja isien osuutta perhevapaiden käytössä on edistettävä. Vanhemmuudesta työnantajille koituvat kustannukset on jaettava oikeudenmukaisemmin kummankin vanhemman työnantajan kesken. Työpaikoilla on turvattava riittävät henkilöstöresurssit sekä sijais- ja varamiesjärjestelyt. Kotipalvelun käyttö työsuhde-etuna on tehtävä

mahdolliseksi. Tämä helpottaa perheiden arkea. Hoitovapaalla vietetty aika on otettava eläkekertymässä huomioon.

Työajan säästämismahdollisuudet ovat yksi keino parantaa työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen edellytyksiä. Joustavuutta niin tuotannon kuin työntekijänkin ehdoilla on lisättävä. Pitkien työjaksojen vastapainoksi on voitava pitää myös pidempiä vapaajaksoja, joiden kehittämiseksi on luotava työaikapankki- tai -tilijärjestelmä. Työaikapankkiin työntekijä voisi säästää osan vuosilomistaan tai muista vapaistaan sekä tekemistään ylitöistä.

Jaksaminen työelämän murroksessa

Työelämän uudistuminen edellyttää huomion kiinnittämistä työssä viihtymiseen ja työelämän laadulliseen kehittämiseen. Kokoaikatyön rinnalla on annettava tilaa erilaisille työn tekemisen muodoille sekä osa-aikatyön, yrittäjyyden ja vapaaehtoistoiminnan yhdistelmille.

Tietointensiiviset työpaikat ovat jatkuvasti lisääntymässä. Valmius oppia uutta on erityisen tärkeää. Työssä opitaan päivittäin. Sekä työnantajan että työntekijän on sitouduttava koko työuran kestäväan tietojen ja taitojen kohentamiseen. Teknologisen tiedon ohella myös ihmissuhde- ja vuorovaikutustaidot kuuluvat osaamisen perusedellytyksiin.

Koulutus vaikuttaa voimakkaasti ihmisten halukkuuteen jatkaa työelämässä aiempaa pidempään. Elinikäinen oppiminen on olennainen osa työn hallintaa ja edelleen työssä jaksamista. Ammattiosaamisen ohella ihmiset ovat entistä enemmän kiinnostuneita oman terveytensä ja hyvinvointinsa ylläpitämisestä. Fyysinen ja psyykinen terveys on kivijalka jaksamiselle.

Työorganisaatioiden on kehityttävä kunnioittamaan niin yksilöllistä työpanosta kuin työyhteisöllisyyttä. Tämä asettaa haasteen johtamisjärjestelmille. Menestyäkseen yritysten ja yhteisöjen on panostettava työntekijöiden kouluttamiseen, palkitsemiseen, työterveyshuoltoon sekä työilmapiirin ja työolosuhteiden parantamiseen. Hyvä vuorovaikutus työyhteisössä, jossa eri ikäpolvet, sukupuolet ja kulttuurit antavat osaamisensa työyhteisön käyttöön, takaa työntekijän jaksamisen ja yrityksen menestyminen.

Moniarvoinen ja monikulttuurinen Suomi

Suomen sisäinen kansainvälistyminen edellyttää kasvavaa suvaitsevaisuutta sekä erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista. Nämä kaikki kuuluvat Kokoomuksen perusarvoihin. Ulkomaisen osaamispääoman saamiseksi Suomeen on luotava joustavia ja aktiivisia käytäntöjä. Myös Suomessa jo asuvien maahanmuuttajien osaamista ja ammattitaitoa on pystyttävä hyödyntämään. Kansainvälistyvillä työmarkkinoilla suomalaisten työyhteisöjen on kyettävä näkemään erilaisista kulttuureista tulevat ihmiset voimavarana.

Maahanmuuttopolitiikkamme tarvitsee selkeät pelisäännöt ja joustavuutta viranomais-toimintaan. Kaikki maahanmuuttajat eivät asetu Suomeen pysyvästi, joten eri ryhmät tarvitsevat yhteiskunnalta erilaisia palveluja. Tärkeää on myös maahanmuuttajien oman kulttuurin säilyminen. Aktiivisella maahanmuuttopolitiikalla vahvistetaan ennen kaikkea maahanmuuttajien työllistymisen ja koulutuksen edellytyksiä.

Suomalaiseen yhteiskuntaan sopeutuminen ja kiinnittyminen edellyttää, että maahanmuuttajille järjestetään riittävästi mahdollisuuksia suomen ja ruotsin kielen oppimiseen. Samalla johdonmukainen asennekasvatus perheissä ja kouluissa on välttämätöntä monikulttuurisen yhteiskunnan aikaansaamiseksi. Suomessakin esiintyvään rasismiin on puututtava välittömästi. On päästävä avoimeen ja joustavaan vuorovaikutukseen kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä.